

In het beplantingsconcept Fleur Robuste is er de keuze uit 25 makkelijke plantensoorten en cultivars die snel dichtgroeien en tegen een stootje kunnen zoals *Aster ageratoides* 'Asran'.

De gemeente Doetinchem heeft de routes naar het centrum toe aantrekkelijk gemaakt met Fleur Dansante. Deze beplantingen maken onderdeel uit van een breder plan om Doetinchem aantrekkelijker te maken voor het winkelend publiek uit de omgeving.

Vaste planten op A-locaties en als wijkgroen

Lageschaar Vaste planten is een van de eersten met een beplantingsconcept voor het openbaar groen. In 2004 introduceerde de achterhoekse kweker 'Fleur Robuste', een serie van vijftien vaste planten die door hun manier van uitlopen, 'huftebestendigheid' en lage onderhoudsbehoefte bijzonder geschikt zijn voor gemeentelijke borders.

Tekst en beeld Peter Bennink

Al vanaf midden jaren '80 legde kweker Laurens Lageschaar zich toe op het kweken van vaste planten voor professionele gebruikers, in plaats van voor de tuincentra. Lageschaar: „In het begin ging er nog wel eens wat mis, we kwamen er al snel achter dat vaste planten in het openbaar groen aan heel andere eisen moesten voldoen dan in particuliere tuinen. Tegelijkertijd mochten we eigenlijk geen fouten maken omdat vaste planten al de naam hadden moeilijk en duur te zijn en we moesten concurreren met heesterbeplantingen. Wilden we de markt veroveren dan moesten de beplantingen dus wel slagen.”

Lageschaar ontwikkelde een sortiment dat voldoet aan de eisen van openbare aanplant, dat wil zeggen: ze moeten minstens tien jaar meegaan, op alle grondsoorten gedijen, vandalismebestendig

zijn, vroeg in het voorjaar veel bladmassa maken zodat onkruid onderdrukt wordt, en de planten moeten zich snel weer kunnen herstellen (bijvoorbeeld na een periode van droogte).

Fleur Robuste

Na verloop van tijd had de kweker een sortiment van vijftien soorten verzameld die voldeden en in samenspraak met marketingadviseurs besloot hij deze planten in 2004 als concept op de markt te brengen. Dit werd Fleur Robuste.

Fleur Robuste is niet alleen een verzameling van (inmiddels 25) robuuste planten, er hoort ook een manier van werken bij. De werkwijze van aanleg en onderhoud zijn erop gericht om de beheerkosten tot een minimum te beperken.

Ten eerste moet een plantvak bij aanleg vrij zijn van wortelonkruiden. Vervol-

gens moet het plantvak een halve meter diep worden doorgespit voor voldoende ontwatering.

Ook wordt een bodemonderzoek gedaan. De belangrijkste punten daarbij zijn het humusgehalte en de pH-waarde volgens Lageschaar. Deze moeten dan ook zonnig op peil worden gebracht. Met de aanplant van tien Fleur Robuste planten (p9) per vierkante meter vroeg in het seizoen, moet het plantvak in augustus zijn dichtgegroeid.

Voordat de beplanting gesloten is in het eerste jaar dient er onkruid gewied te worden. Dit moet zeker handmatig gebeuren. Door het schoffelen van de plantvakken kunnen de uitlopers van de planten gemakkelijk beschadigen, zodat het plantvak niet snel genoeg dicht groeit. Als er in het eerste jaar consequent onkruid wordt gewied, vermindert >

het onderhoud in de volgende jaren aanzienlijk, aldus Lageschaar.

De planten mogen in het najaar niet worden teruggeknipt. Het bruin geworden blad en de bloemstengels zorgen voor een fraai winterbeeld, beschermen de plant en vergroten de biodiversiteit.

Voordat de planten uitlopen in het voorjaar worden de afgestorven delen van de plant verwijderd. Dit kan door ze af te maaien op circa tien centimeter hoogte.

Vaste planten hoeven niet per se te worden afgeknipt. Als de plant, zoals bijvoorbeeld *Aster ageratoides* 'Asran' of *Symphytum*, blijft staan, groeit in het voorjaar de uitlopende plant door de afgestorven delen heen. De afgestorven delen verdwijnen tijdens de groei onder de plant. Bijmesten is meestal niet nodig. Het op peil houden van het organische stofgehalte is belangrijker.

Aanleg en beheer doet Lageschaar niet, wel kan de kweker indien gewenst een aannemer of ontwerper aanraden. Of adviseert Lageschaar 'Zorgeloos Groen'

waarin het bedrijf ook participeert (zie artikel op pagina 48).

Andere concepten

Na Fleur Robuste introduceerde Lageschaar nog twee beplantingsconcepten: Fleur Dansante en Prairie Garden. Fleur Dansante is een afgeleide van Fleur Robuste. Het is een hoogwaardige variant waarin de vaste planten met bloembollen worden gecombineerd.

Waar Fleur Robuste bedoeld is als gunstig geprijsd wijkgroen is Fleur Dansante ontwikkeld voor zichtlocaties. Het sortiment voor Fleur Dansante is ook aanmerkelijk uitgebreid en de mogelijkheden voor de ontwerper dus ook groter. Veelal worden in Fleur Dansante beplantingen bodembedekkers afgewisseld met hogere vaste planten.

Prairie Garden is een heel ander concept. Het is geïnspireerd op het werk van Cassian Schmidt op de Hermannshof in Weinheim. Diepwortelende sterke vaste planten (veelal afkomstig van de Noord-Amerikaanse prairie) worden door elkaar

heen geplant in een laag van 8 cm lava. De lava onderdrukt het onkruid en zorgt voor een goede vochthuishouding. Het beeld van Prairie Garden is natuurlijk en afwisselend door de seizoenen heen.

Prairie Garden is niet alleen geschikt voor het openbaar groen, maar ook voor instellingen, bedrijfstuinen en particuliere tuinen. Net als Fleur Dansante is Prairie Garden geschikt voor zichtlocaties waar hoogwaardig groen gewenst is.

Het ontwerp voor de Prairie Garden wordt door een ontwerper van Lageschaar in samenspraak met de opdrachtgever gemaakt. Ook kan worden gekozen voor de kant-en-klare combinaties van Easy Prairie Garden.

Aanleg en onderhoud worden door de aannemer van de opdrachtgever uitgevoerd op aanwijzing van Lageschaar. De planten worden door Lageschaar op locatie uitgezet en de aannemer kan gebruikmaken van speciaal ontwikkelde plantschop die voorkomt dat de lava mengt met de ondergrond.

Ervaringen

De gemeente Doetinchem is in 2007 begonnen met een aantal proefvakken Fleur Dansante en Fleur Robuste. Sjoerd de Boer, medewerker stedelijk beheer: „Die brachten zoveel positieve reacties teweeg bij wethouder en bewoners dat we besloten om in een ring rond het centrum meer vaste planteborders aan te leggen. Inmiddels hebben we zo'n 4.000 m² vaste planten.” Het onderhoud besteedt Doetinchem uit in een apart vasteplantencontract nadat bleek dat er ondeskundig werd gewied binnen het reguliere onderhoudscontract.

De ervaringen in gemeente Westervoort zijn vergelijkbaar. Beleidsmedewerker cultuurtechniek Albert Hoogenkamp: „Bewoners vragen soms waar we die planten vandaan hebben omdat ze ze zelf ook willen hebben. Voor de medewerkers van de gemeente brengen mooie beplantingen meer plezier in je werk. Wel vind ik dat de onderhoudsprijzen hoog zijn terwijl de bewerkingpercentages meevallen.”

Een rotonde met prairiebeplanting in Westervoort.

Waar vaste planten veelal alleen toegepast worden op zichtlocaties, is Fleur Robuste bij uitstek bedoeld als wijkgroen.

Een beplanting van Fleur Robuste die in mei dit jaar is aangeplant in Westervoort, is in augustus al grotendeels dichtgegroeid.

Fleur Dansante in de middenberm rond het centrum van Doetinchem.

Aster ageratoides 'Asran' (Fleur Robuste) in combinatie met *Fraxinus* in Westervoort.